

Félags- og húsnæðismálaráðuneytið

Samráðsgátt

Reykjavík, 8. ágúst 2025

Efni: Umsögn Orkuveitunnar um áform um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna sameiningar starfsemi Skipulagsstofnunar og Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar.

Vísað er til umsagnarbeiðni frá félags- og húsnæðismálaráðuneytinu um mál nr. 120/2025, „Áform um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna sameiningar starfsemi Skipulagsstofnunar og Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar“, dags. 11. júlí 2025.

Orkuveitan fagnar áherslum stjórnvalda á einföldun stjórnsýslu og samræmingu ferla. Slík stefna er til þess fallin að stuðla að skilvirkari málsmeðferð í þeim málum sem varða starfsemi félagsins, ekki síst í skipulags- og umhverfismálum. Í því ljósi tekur Orkuveitan jákvætt í meginmarkmið fyrirhugaðrar sameiningar. Þó vill félagið koma eftirfarandi sjónarmiðum á framfæri:

Í athugasemdum Orkuveitunnar til umhverfis- orku og loftlagsráðuneytisins í kjölfar vinnustofu um einföldun regluverks var lögð rík áhersla á mikilvægi þess að undirbúningur framkvæmda heyrði undir eitt ráðuneyti og, ef mögulegt er, eina stofnun. Í því ljósi telur Orkuveitan eðlilegt að leggja til að verkefni Skipulagsstofnunar flytjist undir Umhverfis-, orku- og loftlagsráðuneytið og Umhverfis- og orkustofnun, fremur en að vera áfram staðsett í innviðaráðuneyti og færast til Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar (HMS). Umhverfismat og skipulagsmál standa mun nær umhverfismálum en húsnæðis- og byggingarmálum, þó að vissulega sé deiliskipulagsstigið komið nær byggingarmálunum. Með yfirfærslu verkefnanna undir ráðuneyti umhverfis- orku og loftlagsráðuneytið yrði unnt að efla sérhæfða þekkingu, stuðla að meiri samþættingu og samræma betur stefnumörkun í skipulags- og umhverfismálum við orku- og loftlagsmál.

Það er einnig mikilvægt að tryggja það að Skipulagsstofnun verði ekki jaðarsett í kjölfar sameiningar við stærri stofnun. Verði hún gerð að deild innan stærri stofnunar er ákveðin hætta á að sjálfstæði hennar og faglegur slagkraftur minnki. Brýnt er að ný sameinuð stofnun verði ekki einungis fær um að viðhalda núverandi sérþekkingu, heldur efli hana enn frekar. Skipulags- og umhverfismál eru upphaf allra helstu framkvæmdaverkefna Orkuveitunnar og brýnt er að efla sérhæfða þekkingu tengda orkumálum og snertiflötum þeirra við umhverfismat og skipulagsferla.

Orkuveitan hefur í gegnum tíðina átt afar jákvæð og fagleg samskipti við Skipulagsstofnun. Þrátt fyrir að stofnunin hafi glímt við skort á fjármagni og mannafla hefur hún sýnt mikla fagmennsku og frumkvæði, m.a. í nýsköpun og má þar nefna þróun samráðsgáttarinnar. Orkuveitan leggur ríka áherslu á að sameining stofnana verði til þess að efla faglegt starf, sjálfstæði og sérþekkingu í skipulags- og umhverfismálum og telur að því markmiði verði betur náð ef verkefni Skipulagsstofnunar verði flutt undir Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið, þar sem meginþungi málefna hennar á eðlilegast heima. Þannig næst betri samþætting, stefnumótun og útfærsla í málaflokki sem er grundvallaratriði í starfsemi Orkuveitunnar og annarra framkvæmdaaðila.

Orkuveitan þakkar tækifæri á að koma að umsögn vegna málsins og áréttar að fulltrúar félagsins eru reiðubúnir að gera frekari grein fyrir umsögninni sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Bára Jónsdóttir lögmaður